

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра адміністративного права та процесу факультету №1

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

**«Організаційно-правові основи діяльності
Національної поліції»**

загальнопрофесійна підготовка
первинної професійної підготовки поліцейських
з робітничої професії 5162 «Поліцейський»

спеціалізація: *«органи досудового розслідування»*

кваліфікація: *слідчий;*

спеціалізація: *«патрульна поліція»*

кваліфікація: *поліцейський підрозділів превентивної діяльності;*

спеціалізація: *«кримінальна поліція»*

кваліфікація: *оперуповноважений; поліцейський кіберполіції*

**Вінниця
2023**

УДК 342.9
Р 58

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Харківського національного університету внутрішніх справ
(протокол №7 від 30.08.2023 р.)*

Рецензенти:

1. Старший інспектор з комунікації Харківського РУП №2 ГУНП в Харківській області, кандидат юридичних наук, доцент, підполковник поліції Резанов С.А.
2. Завідувач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти факультету №6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор Панова І.В.

Розробник:

Доцент кафедри адміністративного права та процесу факультету №1, кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І.Д.

Р 58 **Робоча програма** з навчальної дисципліни «Основи адміністративно-юрисдикційної діяльності» первинної професійної підготовки поліцейських з робітничої професії 5162 «Поліцейський» / Укладач: І. Д. Казанчук. – Вінниця, ХНУВС.: 2023. 19 с.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 1 Загальна кількість годин – 14 Кількість тем – 4	спеціалізація: «органи досудового розслідування» кваліфікація: слідчий; спеціалізація: «патрульна поліція» кваліфікація: поліцейський підрозділів превентивної діяльності; спеціалізація: «кримінальна поліція» кваліфікація: оперуповноважений; поліцейський кіберполіції перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс – 1 (денна) Семестр – 1 (денна) Види підсумкового контролю: залік (денна) - 1 семестр
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання Лекції – 14 годин; Семінарські заняття – 0 годин; Практичні заняття – 0 годин; Самостійна робота – 0 годин Індивідуальні завдання: <i>навчальними планами не передбачено</i>	заочна форма навчання навчальними планами не передбачено Індивідуальні завдання: <i>навчальними планами не передбачено</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Організаційно-правові основи діяльності Національної поліції» є набуття курсантами ґрунтовних знань в рамках вивчення дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» з основних теоретико-правових положень, що стосуються: поняття правоохоронної діяльності; завдань та функцій правоохоронних органів України; призначення Національної поліції в системі правоохоронних органів України; визначення нормативно-правових засад організації і діяльності Національної поліції; поняття, основних завдань та принципів діяльності органів Національної поліції; основних повноважень Міністра внутрішніх справ України у відносинах з поліцією; системи та структури Національної поліції; змісту повноважень поліцейських, порядку їх

притягнення до відповідальності; порядку проходження служби в поліції; видів, підстав та порядку застосування поліцейських заходів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Організаційно-правові основи діяльності Національної поліції» є надання курсантам ґрунтовних знань з основних теоретико-правових положень про призначення, основні завдання, принципи та правове регулювання діяльності Національної поліції; повноважень поліцейських; особливості притягнення поліцейських до відповідальності; підстави та порядок застосування поліцейських заходів; аналізу та підвищення рівня професійної майстерності курсантів щодо вміння і ефективного застосування положень чинного законодавства України на практиці; розвиток у курсантів навичок самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення курсу; закріплення навичок самостійного аналізу законодавства і правозастосовної практики; підготовка кваліфікованих фахівців для органів Національної поліції шляхом формування у них системи знань і умінь, необхідних у діяльності, спрямованої на забезпечення публічної безпеки і порядку, запобігання і профілактики правопорушень тощо.

Міждисциплінарні зв'язки: «Адміністративне право», «Судові та правоохоронні органи України», «Конституційне право», «Основи адміністративно-юрисдикційної діяльності», «Адміністративна діяльність поліції», «Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: основні теоретико-правові положення, що характеризують призначення, завдання та правове регулювання діяльності Національної поліції, їх місце в системі правоохоронних органів України; принципи діяльності Національної поліції; загальну систему та структуру Національної поліції України; повноваження поліцейських; порядок проходження служби в поліції; особливості притягнення поліцейських до відповідальності; характеристики видів, підстав та порядку застосування поліцейських заходів;

вміти: грамотно застосовувати понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію; застосовувати норми Конституції України, Закону України «Про Національну поліцію», інших законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів України (у тому числі нормативних актів МВС України та Національної поліції) в конкретних правових ситуаціях; тлумачити положення окремих статей діючого законодавства; аргументовано висловлювати власну правову позицію з використанням посилань на нормативні акти, матеріали роз'яснювального характеру державних органів; правильно застосовувати поліцейські заходи.

Форма підсумкового контролю – **залік**.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 14 годин / 1 кредит ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА №1. «Правові засади діяльності Національної поліції України, її місце в системі правоохоронних органів України».

Поняття та завдання правоохоронної діяльності. Поняття та функції правоохоронних органів України. Система правоохоронних органів України.

Місце Національної поліції в системі правоохоронних органів України.

Поняття Національної поліції України. Основні завдання Національної поліції України. Функції Національної поліції України.

Нормативно-правові засади діяльності Національної поліції України.

Характеристика принципів діяльності Національної поліції України: верховенства права; дотримання прав і свобод людини; законності; відкритості та прозорості; політичної нейтральності; взаємодії з населенням на засадах партнерства; безперервності.

Завдання та функції Міністерства внутрішніх справ України як координуючого органу у відносинах з Національною поліцією України. Основні повноваження Міністра внутрішніх справ України у відносинах з поліцією.

ТЕМА №2. «Система та повноваження поліції. Обов'язки і відповідальність поліцейських».

Загальна система органів Національної поліції України.

Основні завдання центрального органу управління поліцією.

Порядок призначення на посади та звільнення з посад керівника Національної поліції та керівників територіальних органів поліції.

Структурні підрозділи Національної поліції України та їх призначення.

Повноваження поліцейського. Повноваження поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення. Права та обов'язки поліцейського.

Гарантії професійної діяльності поліцейського.

Поняття та види відповідальності поліцейських. Особливості та порядок притягнення поліцейських до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової, матеріальної та дисциплінарної відповідальності.

ТЕМА №3. «Правові засади застосування поліцейських заходів».

Поняття та види поліцейських заходів. Вимоги до поліцейського заходу.

Поняття та характеристика превентивних поліцейських заходів: перевірка документів особи; опитування особи; поверхнева перевірка і огляд; вимога покинути місце і обмеження доступу до визначеної території; зупинення транспортного засобу; обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю; проникнення до житла чи іншого володіння особи; застосування технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису чи засоби фото- і кінозйомки; поліцейське піклування.

Підстави та порядок застосування превентивних поліцейських заходів.

Поняття та види поліцейських заходів примусу.

Умови та порядок застосування поліцейськими фізичної сили.

Умови та порядок застосування поліцейськими спеціальних засобів. Види спеціальних засобів, обмеження щодо їх застосування.

Підстави та порядок застосування поліцейськими вогнепальної зброї.

ТЕМА №4. «Загальні засади проходження служби в органах Національної поліції України. Соціальний захист поліцейських».

Поняття служби в поліції та її правове регулювання.

Прийом на службу в органи Національної поліції. Порядок призначення на посади поліцейського. Вимоги до кандидатів на службу в поліцію.

Етапи проходження служби в Національній поліції України. Порядок переміщення і просування по службі поліцейського. Присвоєння, зниження та позбавлення спеціальних звань поліції. Службове атестування поліцейських.

Підстави та порядок звільнення зі служби в поліції.

Види відпусток, які надаються поліцейському. Підстави, порядок і строки надання відпусток поліцейському. Правовий і соціальний захист поліцейського.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №1							
Тема №1: Правові засади діяльності Національної поліції України, її місце в системі правоохоронних органів України	4	4	0	0	0	0	Залік
Тема №2: Система та повноваження поліції. Обов’язки і відповідальність поліцейських	4	4	0	0	0	0	
Тема №3: Правові засади застосування поліцейських заходів	4	4	0	0	0	0	
Тема №4: Загальні засади проходження служби в органах Національної поліції України. Соціальний захист поліцейських	2	2	0	0	0	0	
Всього за I семестр	14	14	0	0	0	0	
Разом	14	14	0	0	0	0	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання) – навчальними планами не передбачено

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання
Навчальними планами не передбачено

5. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

5.1.1. Теми рефератів

Навчальними планами не передбачено.

5.1.2. Теми курсових робіт

Навчальними планами не передбачено.

5.1.3. Теми наукових робіт

Навчальними планами не передбачено

6. Методи навчання

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни «Організаційно-правові основи діяльності Національної поліції» проводяться у вигляді лекційних занять за допомогою наступних методів навчання: пояснювально-ілюстративний; метод проблемного викладу, евристичний, дискусійний методи тощо.

Лекційні заняття проводяться у класичній формі із застосуванням мультимедійних презентацій (матеріалів) та у формі бінарних занять за участю практичних працівників Національної поліції України, інших правоохоронних органів.

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом курсантом у час, вільний від аудиторних навчальних занять, яка складається з опрацювання конспекту лекцій, самостійного освоєння навчального матеріалу по окремим темам, щодо яких не передбачені аудиторні заняття, ознайомлення з нормативними актами та рекомендованою літературою, а також самостійне виконання індивідуальних завдань, передбачених цією програмою.

Індивідуальна робота курсанта забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни: підручників, навчальних та навчально-методичних посібників та матеріалів, методичних рекомендацій тощо. Для самостійної роботи курсантові також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна та періодична література.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку (1 семестр).

Контрольні питання, що виносяться на залік (1 семестр):

1. Поняття, ознаки та завдання правоохоронної діяльності.
2. Поняття та функції правоохоронних органів України.
3. Система правоохоронних органів України.
4. Місце Національної поліції в системі правоохоронних органів України.
5. Поняття та основні завдання Національної поліції України.
6. Функції Національної поліції України.
7. Принципи діяльності Національної поліції України та їх характеристика.
8. Нормативно-правові засади діяльності Національної поліції.
9. Правові засади діяльності Міністерства внутрішніх справ України.

10. Основні завдання та функції Міністерства внутрішніх справ України.
11. Структура Міністерства внутрішніх справ України.
12. Основні повноваження Міністра внутрішніх справ України у відносинах з поліцією.
13. Загальні права та обов'язки Міністра внутрішніх справ України.
14. Загальна система та структура Національної поліції.
15. Правовий статус та обов'язки поліцейських.
16. Основні завдання центрального органу управління поліцією.
17. Основні повноваження керівника Національної поліції.
18. Порядок призначення на посади та звільнення з посад керівника Національної поліції та керівників територіальних органів поліції.
19. Структурні підрозділи Національної поліції України та їх призначення.
20. Основні повноваження поліцейського.
21. Права та обов'язки поліцейського.
22. Поняття та види поліцейських заходів.
23. Вимоги, що ставляться до поліцейських заходів.
24. Превентивні поліцейські заходи: поняття та види.
25. Перевірка документів особи, як превентивний поліцейський захід.
26. Опитування особи, як превентивний поліцейський захід.
27. Поверхнева перевірка, як превентивний поліцейський захід.
28. Зупинення транспортного засобу, як превентивний поліцейський захід.
29. Обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю, як превентивний поліцейський захід.
30. Проникнення до житла чи іншого володіння особи, як превентивний поліцейський захід.
31. Перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ, як превентивний поліцейський захід.
32. Поліцейське піклування, як превентивний поліцейський захід.
33. Поняття та види поліцейських заходів примусу.
34. Порядок застосування поліцейських заходів примусу.
35. Поняття та умови застосування фізичної сили.
36. Поняття та порядок застосування спеціальних засобів.
37. Види спеціальних засобів, обмеження щодо їх застосування.
38. Поняття та порядок застосування вогнепальної зброї.
39. Повноваження поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення.
40. Прийом на службу в органи Національної поліції.
41. Вимоги до кандидатів на службу в поліцію.
42. Поняття служби в поліції та її правове регулювання.
43. Прийом на службу в органи Національної поліції.
44. Порядок призначення на посади поліцейського.
45. Етапи проходження служби в Національній поліції України.
46. Порядок переміщення і просування по службі поліцейського.
47. Присвоєння, зниження та позбавлення спеціальних звань поліції.
48. Службове атестування поліцейських.
49. Види відпусток, які надаються поліцейському.

50. Підстави, порядок і строки надання відпусток поліцейському.
51. Підстави та порядок звільнення зі служби в поліції.
52. Правовий та соціальний захист поліцейського.
53. Види відповідальності поліцейських.
54. Особливості адміністративної відповідальності поліцейського.
55. Дисциплінарна відповідальність поліцейського.
56. Поняття дисциплінарного проступку. Дисциплінарне стягнення та його види.
57. Особливості притягнення поліцейських до кримінальної відповідальності.
58. Притягнення поліцейських до цивільно-правової відповідальності.
59. Особливості притягнення поліцейських до матеріальної відповідальності.
60. Гарантії професійної діяльності поліцейського.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання курсантів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути заліки, екзамени; тести; аналітичні звіти, реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських та практичних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних занять і має на меті перевірку набутих курсантами знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни, рівня їх підготовленості до заняття, виконання ними конкретних завдань, що окреслені для належного вивчення конкретної теми. Форми проведення поточного контролю – усне опитування слухачів, вирішення квізів та кейсів, тощо.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності курсантів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, тощо); самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Курсант, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} = \left(\frac{\text{Результат навчальних занять за семестр} + \text{Результат самостійної роботи за семестр}}{2} \right) * 10$$

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах. Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
			Оцінка	Пояснення
12	97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
11	94-96			
10	90-93			
9	85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
8	80-84			
7	75-79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
6	70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
5	65-69			
4	60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
3	40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
2	21-39			
1	1-20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні ресурси в інтернеті

Основна:

1. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України. Підручник. / МВС України, Харків.нац.ун-т внутр. справ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С.М. Гусарова ; [Гусаров С.М., Салманова О.Ю., Комзюк А.Т. та ін.]. Харків, 2020. 512 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9887>
2. Законодавче забезпечення правоохоронної діяльності: навч. посібник / за заг. ред. В.В. Сокурєнка. Харків: Стильна тип., 2017. 1164 с.
3. Адміністративна діяльність органів поліції України: підручник / О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, В.А. Троян та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Сокурєнка; передм. В.В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 432 с.
4. Управління органами Національної поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. М. Бандурка, О. І. Безпалова та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Стильна типографія, 2017. 580 с.
5. Закон України «Про Національну поліцію» : наук.-практ. комент. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. І. Безпалова, К. Ю. Мельник, О. О. Юхно та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка]. Харків, 2016. 408 с.
6. Дисциплінарний статут Національної поліції України : науково-практичний коментар / За заг. ред. доктора юридичних наук, професора Сокурєнка В.В. Х.: Майдан, 2019. 254 с.

Додаткова:

7. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник / М. А. Макаров, А. С. Симчук, М. Й. Кулик, Ю. В. Терещенко, С. В. Харченко. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. – 656 с.
8. Судові та правоохоронні органи України: навчальний посібник для підготовки до іспитів / І. Тетарчук. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 380 с.
9. Організація судових та правоохоронних органів: навч. посібник: у 2 ч. / Т.Б. Вільчик, П.М. Каркач, А.В. Лапкін та ін.; за ред. Л.М. Москвич. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2018. 242 с.
10. Правоохоронна діяльність органів Національної поліції : Законодавство. Коментар. Роз'яснення/ уклад.: В.С. Ковальський, С.С. Чернявський; за заг. ред. В.С. Ковальського, С.С. Чернявського. – К.: Юрінком Інтер, 2022. – 336 с.
11. Національна поліція України. Організаційно-правове забезпечення діяльності. / С. Петков, І. Іванов, М. Лошицький та ін., Київ: Центр навчальної літератури, 2023. 360 с.
12. Національна поліція України в умовах воєнного стану. Настільна книга поліцейського / Під заг. ред. Копотуна І. М. Київ. ВД «Професіонал», 2022. 508 с.
13. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях: навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О.М. Бандурки

; [О.І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князєв та ін.; передм. О.М. Бандурки] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 242 с.

14. Константинов С.Ф. Адміністративно-юрисдикційна діяльність поліції: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 336 с.

15. Кравченко І.С. Основи управління в Національній поліції: навч. посіб. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2020. 212 с.

16. Пам'ятка працівника патрульної поліції / авт. кол.: Гусаров С.М., Безпалова О.І., Резанов С.А., Завальний М.В. Харків : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2015. 16 с.

17. Ульянов О.І., Ніколаєв О.Т., Конєв О.Ю., Бахчеван Є.Ф. Профілактична (превентивна) діяльність патрульної поліції: навч. посіб. Одеса: ОДУВС, 2017. 117 с.

18. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / Кол. авт.; кер. авт. кол. д.ю.н., доц. Т.П. Мінка. Дніпро: Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 480 с.

19. Салманова О.Ю. Правові акти в управлінській діяльності Національної поліції України : монографія. Харків : Панов, 2016. 259 с.

20. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України: монографія / Гусаров С. М., Салманова О. Ю., Комзюк А. Т., Музичук О. М., Казанчук І. Д. / Міністерство внутрішніх справ України ; Харківський національний університет внутрішніх справ. – Харків : Факт, 2022. 452 с.

21. Буди О.А. Адміністративно-превентивні поліцейські заходи: сутність, система, підстави та порядок застосування : монографія. Харків : Фарт, 2021. 270 с.

22. Прокопенко О.Ю. Діяльність органів Національної поліції України як суб'єкта забезпечення правопорядку у регіоні: адміністративно-правові засади: монографія. Харків: В справі, 2016. 448 с.

23. Фелик В.І. Адміністративно-правове забезпечення профілактичної діяльності Національної поліції України : монографія / В.І. Фелик ; [за заг. ред. О.М. Музичука]. Харків: Панов, 2016. 510 с.

24. Забезпечення Національною поліцією безпеки дорожнього руху: правові та організаційні аспекти: метод. рек. / В.І. Варивода, Д.А. Євдокимов, В.Г. Сюрачик та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2019. 110 с.

25. Дручик О.М. Адміністративно-правовий статус Національної поліції України як суб'єкта забезпечення прав і свобод дитини: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса, 2018. 254 с.

26. Лакійчук Я.О. Адміністративно-правове забезпечення превентивної діяльності поліції: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2019. 219 с.

27. Казанчук І. Д. Правова характеристика принципів діяльності Національної поліції України та проблеми їх дотримання в сфері забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану. *Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Право»): журнал. №3(9). 2023. С. 319-332.*

28. Батраченко О.В. Форми правоохоронної діяльності Національної поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку в державі. *Форум права. 2016. №2. С.5-10.*

29. Субота С.І. Довіра населення як критерій оцінювання ефективної діяльності Національної поліції України. *Науковий Вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція*. 2018. №31. С. 59-62.

30. Шевчук Г. Принципи та завдання Національної поліції України. *Підприємництво, господарство і право*. №7. 2019. С. 120-124.

31. Соловійова О.М. Забезпечення прав особи під час застосування поліцейських заходів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №2. С. 272-276.

32. Салманова О.Ю. Критерії оцінювання реалізації Національною поліцією України функцій управлінської діяльності. *Multidisziplinäre Forschung: Perspektiven, Probleme und Muster der Sammlung wissenschaftlicher Arbeiten «ΛΟΓΟΣ» zu den Materialien der II internationalen wissenschaftlich-praktischen Konferenz (B. 1), Wien, 26. November, 2021. Wien-Vinnitsa: List Verlag. in Ullstein Buchverlage GmbH & Europäische Wissenschaftsplattform, 2021. P. 90-93. (Scopus).*

33. Halyna Shaulska, Iryna Kazanchuk, Hrygorii Bukanov. Legal and regulatory fundamentals of interaction of civil society and government authorities in the system of public administration. (*Нормативно-правові основи взаємодії громадянського суспільства та органів державної влади в системі публічного управління*). *Journal of Law and political sciences*. VOL. (37). ISSUE (2) APRIL. 2023 P. 354-378. URL: <http://journal-law.com/> (Web of Science).

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 №254к/96-ВР. (в ред. від 01.01.2020). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 №3166-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. №38. Ст. 385. (в ред. від 22.06.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

3. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 №794-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. №13. ст.222. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

4. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 №580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. №40-41. стор. 1970, стаття 379. (в ред. від 02.08.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

5. Про інформацію: Закон України: від 2.10.1992 №2657-XII. (в ред. від 27.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

6. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 №2939-VI. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

7. Про звернення громадян: закон України від 02.10.1996 №393/96. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №47. Ст. 256. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

8. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 10.12.2015 №889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. №28. Ст. 250. (в ред. від 09.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

9. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 №1700-VII. *Голос України* від 25.10.2014. 2014. №206. (в ред. від 28.05.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

10. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 №889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. №4. Ст. 43. (в ред. від 28.05.2023) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/>

11. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15.03.2018 №2337-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. №29. ст. 233. (в ред. від 31.03.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text>

12. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 №3353-XII. (в ред. від 01.06.2022). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>.

13. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 №1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. №31, ст.545. в ред. від 15.04.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

14. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 №264-94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. №52, стаття 455. (в ред. від 06.11.2022). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/264/94>

15. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 №280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. №24. ст.170 (в ред. від 09.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>

16. Про громадські об'єднання : закон України від 22.03.2012 №4572-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. №1. Ст. 1. (в ред. від 27.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>

17. Про місцеві державні адміністрації : Закон України : від 09.04.1999 №586-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. №20-21. Ст. 3190. (в ред. від 27.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>

18. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03.02.2015 №141-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. №13. ст.87. (в ред. від 09.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/141-19#Text>

19. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 №8073-X (в ред. від 15.04.2023). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

20. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 №2342-III (в ред. від 11.08.2023). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25-26. ст.131.

21. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 №4651-VI. (в ред. від 11.08.2023). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

22. Про утворення військових адміністрацій : Указ Президента України від 24.02.2022 №68/2022. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2022#Text>

23. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 №878. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. (в ред. від 11.04.2023). База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/878-2015>

24. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 №877. (в ред. від 18.05.2023). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248607704>.

25. Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів Міністерства внутрішніх справ : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.09.2015 №730. *Урядовий кур'єр* від 24.09.2015 р. №176.

26. Про затвердження Порядку проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 №58. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadkuprovedennya-ocinki-rivnya-doviri-naselennya-donacionalnoyi-policiyi>

27. Про однострій поліцейських: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 №823. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/823-2015-%D0%BF#Text>

28. Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі: постанова Кабінету Міністрів від 10.11.2017 №833. (в ред. від 19.04.2022). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/833-2017-%D0%BF>.

29. Про затвердження Порядку складання Присяги працівниками Національної поліції: Наказ МВС України від 09.11.2015 №1453. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1487-15>

30. Про затвердження Правил носіння однострою поліцейських: Наказ МВС України від 19.08.2017 №718. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/card/z1122-17>

31. Про внесення змін до Правил носіння однострою поліцейських: Наказ МВС України від 11.05.2022 №287. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0571-22#Text>

32. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських: Наказ МВС України від 09.11.2016 №1179. *Офіційний вісник України*. 2017. №2. Ст. 522.

33. Про затвердження Інструкції про порядок проведення атестування поліцейських: Наказ МВС України від 17.11.2015 №1465. *Офіційний вісник України* від 20.11.2015. 2015. №90. стор. 234, стаття 3073.

34. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 06.11.2015 №1376. (в ред. від 24.09.2021). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України* «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>.

35. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 №100. (в ред. від 15.04.2022). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#Text>

36. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху,

зафіксовані не в автоматичному режимі: наказ МВС України від 13.01.2020 №13. *Офіційний вісник України* від 14.02.2020. №12, стор. 235, стаття 511.

37. Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису: Наказ МВС України від 18.12.2018 №1026. *Офіційний вісник України*. 2019. №11. Ст. 378.

38. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про застосування поліцейського піклування: Наказ МВС України від 12.10.2020 №724. *Офіційний вісник України*. 2020. №97. Ст. 3161.

39. Про затвердження Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку: Наказ МВС України від 10.08.2016 №773. *Офіційний вісник України* від 07.10.2016. 2016. №77. стор. 103. Ст. 2582.

40. Про затвердження Порядку розслідування та ведення обліку нещасних випадків, що сталися з поліцейськими: Наказ МВС України від 05.10.2020 №705. *Офіційний вісник України* від 27.11.2020. №93. стор. 359. Ст.3034. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1139-20#Text>

41. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: Наказ МВС України від 21.08.1998 №622. (в ред. від 07.05.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>

42. Про затвердження Положення про Департамент превентивної діяльності Національної поліції України: Наказ МВС України від 17.11.2015 №123. *Офіційний сайт Національної поліції України*. URL: <https://www.npu.gov.ua/acts/pro-zatverdzhennya-polozhennya-departament-preventivnoyi-diyalnosti-nacionalnoyi-politsiyi>

43. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України : наказ МВС України від 23.05.2017 №440. (в ред. від 01.04.2022). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#n14>.

44. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 №650. (в ред. від 03.06.2022). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17>.

45. Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України: Наказ МВС України від 20.05.2020 №405. *Офіційний вісник України* від 16.06.2020. №46. стор. 64, стаття 1481.

46. Інструкція з організації діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: наказ МВС України від 06.07.2017 №570. (в ред. від 17.07.2020). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17#Text>

47. Інструкція з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ МВС України від 19.12.2017 №1044. (в ред. від 21.08.2020). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>.

48. Про затвердження Положення про Департамент патрульної поліції Національної поліції України : Наказ Національної поліції України від 18.11.2015 №96. (в ред. наказу НПУ від 03.09.2019 №887). URL: <http://patrol.police.gov.ua/wp-content/uploads/2016/03/polozhennyyaproDPP-1.pdf>.

49. Про затвердження Положення про Департамент кіберполіції Національної поліції України: Наказ Національної поліції України від 10.11.2015 №85. *Офіційний сайт Кіберполіції України*. URL: <https://cyberpolice.gov.ua/Authorized-unit-for-the-prevention-of-corruption-in-the-NPU/>

50. Про затвердження Положення про Управління дотримання прав людини Національної поліції України: наказ Національної поліції України від 16.03.2020 №215 (в ред. від 01.02.2022). *Офіційний сайт Національної поліції України*. URL: <https://www.npu.gov.ua/about/struktura/upravlinnya-zabezpechennya-prav-lyudini.html>.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – <https://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційне Інтернет-представництво Президента України – <http://www.president.gov.ua>
4. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України «Урядовий портал» – <http://www.kmu.gov.ua/>
5. Офіційний сайт МВС України – <https://mvs.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Національної поліції України – <https://www.npu.gov.ua/>
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Наукова бібліотека Харківського національного університету внутрішніх справ – <https://lib.univd.edu.ua/>
9. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко – <http://korolenko.kharkov.com/>

Підписано до друку 25.08.2023. Папір офсетний. Друк офсетний.
Формат 60х90/16. Умов. друк. арк. 2,0. Обл.-вид. арк. 1,9.
Тираж 100 прим.
Видавець і виготовлювач –
Харківський національний університет внутрішніх справ,
просп. Л. Ландау, 27, м. Харків, 61080.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №3087 від 22.01.2008.